

▪ *Bierno*, która zawsze była postawą nie do przyjęcia, dziś bardziej jeszcze staje się winą. Nikomu nie godzi się stać w bezczynności.
w. Jan Paweł II

Uratujmy dzieci z najbiedniejszych rodzin.

Konieczność budowy SYSTEMU WSPARCIA I OPIEKI dla dzieci z rodzin zmagających się ze skrajnym ubóstwem.

Przeciwdziałanie **ubóstwu dzieci i rodzin wielodzietnych**, uchronienie przed wykluczeniem społecznym, przywrócenie im godności oraz możliwości nauki i pracy, to wielkie zadanie dla wspólnot parafialnych.

Dlaczego to takie ważne?

Po pierwsze: sytuacja demograficzna

Polska stoi obecnie wobec wielkich zagrożeń dla jej bytu i przyszłości związanych z nadchodzącą **katastrofą demograficzną**. Już za życia naszego pokolenia nastąpią dramatyczne i nieodwracalne zmiany.

Polska osiągnie najniższy w Europie (i jeden z najniższych na świecie), poziom urodzeń na jedną kobietę (1,32). Obecnie *średnio na 100 kobiet rodzi się w Polsce 132 dzieci, podczas gdy do prostego zastąpienia pokoleń potrzebne jest rodzenie ok. 215 dzieci*. Już za dekadę będzie nas ubywało ponad 100 tys. rocznie, to tak jakby, co rok znikają 100 tysięcy ludzi. **Następuje zjawisko cichego wymierania narodu polskiego.**

Prognozy przewidują, że za 50 lat będzie nas **21 mln**, a do 2100 roku **ludność Polski spadnie do 12,5 mln**.

Oprócz spadku liczby ludności niekorzystnie zmieni się także struktura wieku społeczeństwa. **Coraz mniej będzie ludzi zdolnych do pracy, coraz więcej - emerytów**. Według prof. Marka Okólskiego (*dyr. Orodka Badań nad Migracjami U.W.*) za 50 lat będzie w Polsce nieco ponad **dwa miliony dzieci - trzy razy mniej niż w roku 1960**. Natomiast **czterokrotnie więcej będzie osób 80-letnich lub starszych - około 4 miliony**, ka dym będzie potrzebował opiekuna. **Liczba osób w wieku produkcyjnym spadnie o prawie 10 mln**, to zapowiedź fundamentalnych zmian.

Jakie będą tego konsekwencje dla nas, dla państwa i dla narodu?

Polska stanie się narodem ludzi starych. Powstanie groźba zajęcia się systemem emerytalnego, zdrowia i ubezpieczeń społecznych. Ponieważ coraz mniej osób będzie pracowało na szybko rosnące liczby emerytów. Gwałtownie wzrosną koszty świadczeń zdrowotnych i opieki społecznej.

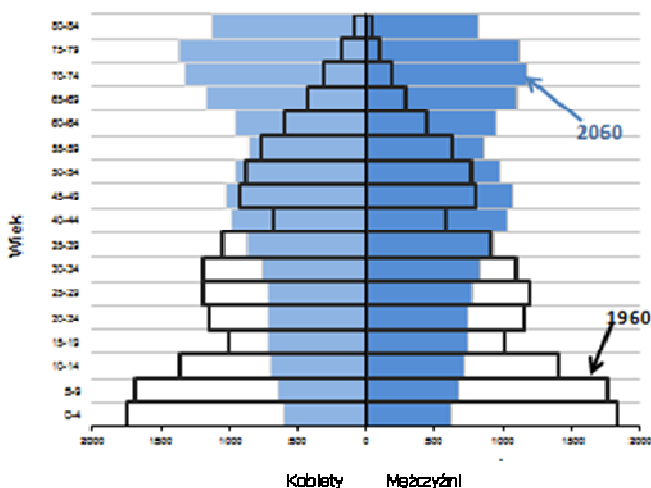
Tego ciarę nie wytrzyma i system emerytalny, a gospodarka tak obciążona straci możliwość rozwoju. Podatki na emerytury oraz na koszty opieki zdrowotnej i społecznej, będą tak duże, że stan się nie do udźwignięcia przez pracującą osobę. **Polska stanie się państwem schyłkowym zagrożonym rewolucją społeczną.**

Zjawisko to jest dodatkowo pogębiane przez masową **emigrację** (już ponad **2,3 mln**) młodych, przedsiębiorczych osób w wieku prokreacyjnym. Wiele z nich już nie wróci.

Procesu starzenia się społeczeństwa nie da się już całkowicie zahamować. Można go jednak spowolnić i złagodzić jego skutki, poprzez wypracowanie polityki prorodzinnej. Wspieranie pełnej, **trwałej i stabilnej rodziny** daje państwu olbrzymie korzyści. Wsparcie materialne jest potrzebne, ale konieczne jest **stworzenie klimatu społecznego sprzyjającego rodzinie**.

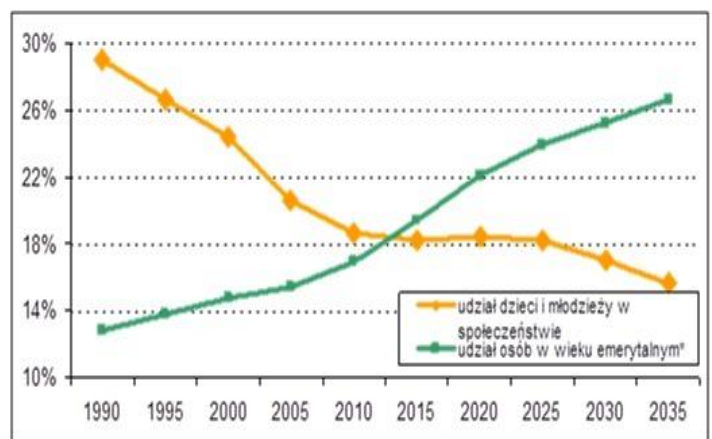
Poniżej wykresy graficznie obrazują to zjawisko.

Piramida wieku dla ludności Polski w 1960 r., i 2060 r.

Oprac.: prof. M. Okólski **NIE ma bogactwa ponad ludziami!**

Obraz szybkości starzenia się społeczeństwa w Polsce w latach 1990-2035

Opracowanie dr. S. Kluza w oparciu o statystyki i **projekcje GUS**.

Na szczęście Polki chcą mieć dzieci, na emigracji tworzą wielodzietne rodziny, ponieważ mają tam zapewnione poczucie minimum bezpieczeństwa dla rodziny i ich dzieci. W obliczu powyższych prognoz nasza państwowość powinna sprzyjać tworzeniu dużych rodzin i wspierać rodziny wielodzietne. **Jest przeciwnie.**

Jeśli chodzi o wydatki państwa na rodziny znajdujemy się na ostatnim miejscu w Europie.

Rodziny wielodzietne są nie tylko pozbawione realnej pomocy państwa, ale są wręcz **karane finansowo** za posiadanie dzieci. Wszystkie produkty niezbędne do utrzymania, ubrania i wyżywienia dzieci, są obciążone wysokim podatkiem VAT, czyli im **większa rodzina, im więcej dzieci tym więcej pieniędzy płaci państwo w postaci podatku VAT.** (Na ubranka i pieluchy VAT wynosi 23%, a na prezerwatywy 8%).

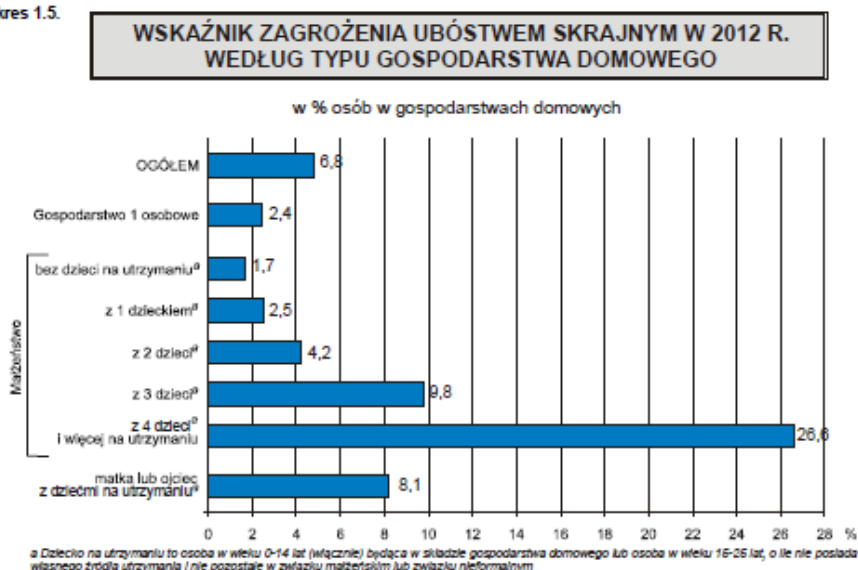
Skoro duże rodziny nie mogą liczyć na skuteczne wsparcie od państwa, **sami** musimy im okazać lokalną, **siedzącą** pomoc - bo to one są ratunkiem na groźbę nam katastrof demograficznych.

Dziś rodziny wielodzietne są grupą najbardziej zagrożoną skrajnym ubóstwem!!

Ponad 600 tys. najmłodszych z rodzin wielodzietnych żyje w niedzi. Zagrożenie skrajnym ubóstwem jest **11-krotnie!** większe dla dzieci z rodziny z czwórką dzieci niż z 1 dzieckiem. Według GUS, **co czwarta rodzina z czwórką dzieci żyje poniżej minimum egzystencji** (za mniej niż 300 złotych miesięcznie na osobę).

Obrazuje to poniższy wykres na podstawie badań GUS.

Wykres 1.5.

27% osób z rodzin wielodzietnych żyje w skrajnym ubóstwie, **poniżej minimum egzystencji**, (za ok. 300 złotych miesięcznie na osobę).

(Poziom **minimum egzystencji** wg IPiSS określany jako granica ubóstwa skrajnego, uwzględnia jedynie zaspokojenie minimalnych potrzeb, a konsumpcja poniżej tego poziomu prowadzi do biologicznego wyniszczenia.)

ródło: Ubóstwo w Polsce w świetle badań GUS. Warszawa 2013

Kreowany w mediach obraz rodziny wielodzietnej jako **patologicznej** jest nieprawdą. Większość rodziców dużych rodzin to ludzie pracowici i aktywni, odpowiedzialni za swoje dzieci. Zarabiają chociażby więcej niż inni, jednak ich dochód podzielony na osobę w rodzinie, jest wielokrotnie mniejszy, dlatego są **wielokrotnie ubojsi**.

Zagrożenie skrajnym ubóstwem najbardziej dotyczy mieszkańców małych miasteczek i wsi.

Odsetek żyjących w skrajnym ubóstwie w małych miasteczkach jest **7-krotnie** większy niż w dużych miastach. Na wsi odsetek osób żyjących poniżej minimum egzystencji byłby najwyżej **10%**, (**10-krotnie**). Dlatego tam, w **małych miasteczkach i na wsiach**, jest największa potrzeba budowy Zespołów Pomocy i Opieki.

Po drugie: pomoc potrzebującym

Bieda, to znacznie więcej niż brak pieniędzy. To **cierpienie** psychiczne i fizyczne: stwarza poczucie gorszości i odizolowania od ludzi, sprzyja patologiom i uzależnieniom, a brak wywności niszczy organizm człowieka. Każde dziecko nie wybiera, w jakiej rodzinie będzie dorastało. **Giód dzieci** jest powodem do wstydu. Prawie 800 tys. dzieci jest niedożywionych. Według raportu UNICEF, **co trzecie dziecko, w Polsce żyje w biednej rodzinie.**

Bieda jest dziedziczna. Dzieci powielają schematy, w jakich się wychowują. Jeśli od początku życia towarzyszy im poczucie gorszości i wykluczenia - nie będą miały wiary w siebie, aby stawiać czoła życiowym wyzwaniom. Jeśli rodzinie brakuje pieniędzy na ich wykształcenie, nie mają one szans na zdobycie umiejętności, które zapewnią im pracę i uczciwy zarobek.

Podjęcie działań ratujących dzieci i duże rodziny przed nędzą i wykluczeniem społecznym jest dziś POLSKĄ RACJĄ STANU.

II. JAK POMÓC? - Wykorzysta potencjał lokalnych społeczno ci i wspólnot parafialnych.

Powy sze dane pokazuj , e bieda dotycz ca dzieci ma zasi g jest wi kszy, ni mogöby si wyda .
Wystarczy tylko otworzy oczy i nast pnie: wyci gn pomocn dü.

Jak? Wystarczy stworzy w parafii, **zespoü opieki i wsparcia** dla dzieci z rodzin zagro onych skrajnym ubóstwem. W ka dej parafii s zarówno rodziny zmagaj ce si ze skrajn bied , jak i osoby zamo ne wra liwe na krzywd i bied dotycz c dzieci z ich wspólnoty. Na tym lokalnym szczeblu s równie najlepiej rozpoznane potrzeby biednych.

Nie musi to by organizacja formalna, Wa ne jest by okaza realn pomoc. Do tego trzeba **zainspirowa** wspólnot parafialn i **wykorzysta jej potencjaü** ten zasób dobra i energii. **To jest olbrzymi, u piony potencjaü**

Najcz ciej wystarczy niedu a, lecz systematyczna pomoc, by realnie pomóc takiej rodzinie, eby odczuä, e nie jest osamotniona w zmaganiach z ubóstwem i wykluczeniem spoëcznym. Wystarczy przekaza na ten cel troch ywno ci i odzie y, zb dnych zabawek, sprz tu elektronicznego i sportowego, itp. Parafialn wietlic mo na udost pni na zaj cia i korepetycje dla dzieci. B dzie to dla nich wielkim wsparciem, daj c równie nadziej i motywacj do zmiany na lepsze.

Parafia mogöby si sta **lokalnym centrum wsparcia rodzin wielodzietnych**

Budowa lokalnego, parafialnego **zespoü pomocy i opieki** dla dzieci, nie jest trudna, prawie nic nie kosztuje. Natomiast udzielone wsparcie jest bezcenne. Oprócz realnej pomocy materialnej ma wielki, pozytywny wpływ na funkcjonowanie tych rodzin.

W obliczu zagra aj cej **katastrofy demograficznej i zapa ci gospodarczej**, musimy wspiera **rodziny wielodzietne**, zmagaj cych si ze skrajnym ubóstwem i trudem wychowania dzieci. Przecie to oni daj Polsce dzieci, ten dzisiaj **najcenniejszy zasób, wr cz, skarb narodowy**.

Dla parafii (i Ko cioä) stworzenie parafialnego systemu wsparcia mo e sta si o ywcz odnow, prowadz c do:

- obudzenia **aktywno ci i zaangażowania wiernych** w parafii,
- zmniejszenia **ubóstwa dzieci i rodzin wielodzietnych**, przywrócenia im godno ci, mo liwo ci nauki i pracy,
- ograniczenia przyczyn powstawania **patologii spoëcznych**,
- zacie nienia **wi zi ksi y i proboszczów ze spoëczno ci parafialn**

Wobec ataków nieprzychylnych mediów, które zakjämuj ludziom obraz Ko cioä i ksi y, którzy czuj si atakowani i zagro eni. Rodziny wielodzietne skupione woköy parafii mogöby by wsparciem dla duchownych, dawajöby im, poczucie, i kto ich popiera i wierzy w nich. Pomoc du ym rodzinom byöaby wiadectwem, i ksi a opiekuj si rodzinami. Ich dziañania wi cej znaczyöby ni wiele wygöszonych kaza o rodzinie. Dla mjödego pokolenia za trudno by szuka lepszego wiadectwa, e Ko ciöy troszczy si o nich i zale y mu na nich.
ö ö ö ö ö ö ö ö ö .

Fundacja Archidiecezji Warszawskiej Pomocy Bezrobotnym i Biednym NADZIEJA od lat pomaga dzieciom i rodzinom wielodzietnym, b d cym w bardzo trudnej sytuacji. Pomagamy tym dzieciom w zdobyciu wyksztañenia, dzi ki czemu b d mogöy w przyszö ci znale prac i uczciwie zarabia pieni dze oraz prowadzi godne ycie.

Z ka dym rokiem z pomoc fundacji kolejne utalentowane dzieci z biednych rodzin zdobywaj wyksztañenie. I cho jest to powód do satysfakcji, wprawia Nas tak e w **przygn bienie**.

Dlaczego? Bowiem pomoc niewielkiemu odsetkowi rodzin u wiadania nam, e znacznie wi cej z nich nadal potrzebuje wsparcia. Mogliby my, pracowa po dwadzie cia godzin dziennie, zatrudni w fundacji wi cej osób, a nasza pomoc wci byöaby kropl w morzu.

Dlatego trzeba uruchomi lokaln **pomoc w parafiach**, aby dotrze do jak najwi kszej liczby serc wra liwych na ludzk krzywd . Dlatego to w dziañaniach, Ksi y pokjadana jest wielka nadzieja.

W ka dej parafii s zarówno rodziny zmagaj ce si ze skrajn bied , jak i osoby zamo ne wra liwe na krzywd i bied dotycz c okoliczne dzieci. **Ksi dz ü czy jednych i drugich**.

Na lokalnym szczeblu potrzeby biednych parafian s najlepiej rozpoznane. Mo na im pomóc w bardzo ätwy sposób. Nie trzeba adnych wniosków ani formalno ci. Najcz ciej wystarczy przekaza na ten cel troch ywno ci i odzie y.

Nie mo emy pozosta bezczynni i oboj tni na to zagro enie. Musimy broni bytu Polski.

Jak nauczaö nas Wielki Papie o. w. Jan Paweö II, ka dy ma w yciu:

bjaki wymiar zada , które musi podj i wypeüni . (Å)

powinno , od której nie mo na si uchyli . Nie mo na zdezerterowa . İ

Poni ej w **zaü czniku** przedstawiamy kilka kroków, jakie warto podj .

Jak powołać Parafialny Zespół Pomocy i Opieki dla dzieci z najbardziej niebezpiecznych rodzin?

Założenie zespołu sprowadza się do **sześciu prostych kroków**. Nie pochłania dużo czasu, nie wymaga też finansowania ze strony kościoła. Nie musi to być organizacja formalna, więc jej powstanie nie wiąże się z niepotrzebnymi procedurami. Praca zespołu w stu procentach skupia się na niezbędnych czynnościach.

Jak zacząć?

- Powołanie zespołu.** W tym celu należy opowiedzieć o inicjatywie członkom Rady Parafialnej oraz zespołów i grup działających w parafii np. Akcji Katolickiej, a także dobrać do wybranych parafian (np. poprzez ogłoszenia duszpasterskie). Już dwie osoby chcące do działania wystarczą, aby założyć Zespół. Im więcej jednak osób do pracy, tym sprawniej będzie ona przebiegała.
- Ustalenie listy rodzin zagrożonych niedostatkami.** Przede wszystkim, powinny to być rodziny, które chcą poprawić swoją sytuację i na ten cel spotykają otrzymaną pomoc. Warto pamiętać, że nikt chętnie nie przyznaje się do niedostatku. Blokadą często jest wstyd, a także strach przed nadmierną ingerencją w życie takiej rodziny (np. strach przed odebraniem dzieci z powodu biedy¹). Dlatego oprócz zachęcania rodzin do zgłaszania się, warto wytypować te, które potrzebują wsparcia i wprost im je zaoferować. Bieda jest widoczna. Na szczeblu lokalnym utworzenie listy nie powinno więc sprawić trudności (pomóc może ksiądz, odwiedzać domy parafian podczas Kolęd, - stańdów w jakichś warunkach). Nie chodzi o to by od razu działać na szeroką skalę. Z reguły zgłasza się kilka-kilkanaście rodzin, dzięki czemu łatwiej można na koordynować przedsięwzięcie oraz bezproblemowo odpowiadać na konkretne potrzeby.
- Określenie zakresu pomocy i opieki.** Podstawowa pomoc obejmuje dostarczenie wynajmu i odzieży. Można jednak zrobić znacznie więcej: opłacić szkolne obiady, sfinansować leki, dostarczyć materiały edukacyjne dla dzieci, pomóc rodzinie w remoncie, zorganizować wycieczki dla dzieci, itp. Najlepiej przeprowadzić wywiad z wytypowanymi osobami, które same wskażą, co jest im najbardziej niezbędne.
- Ustalenie źródeł uzyskiwania pomocy.** Po określeniu konkretnych potrzeb można się zabrać za ich spełnianie. Pomóc mogą nie tylko pozostali parafianie, lecz także różnego rodzaju instytucje tj. lokalne firmy, organizacje pozarządowe (np. Caritas), władze samorządowe i szkolne. Wsparcie nie musi mieć charakteru finansowego, można zrobić zbiórki rzeczy używanych, wynajmu, a także zgłaszać się bezproblemowo do firm świadczących konkretne usługi, np. krawieckie, remontowe. Bardzo pomocne może być również bezproblemowe współpracy pomiędzy parafiami z biednych i bogatych rejonów.
- Zawarcie kontraktu z rodzinami.** Pomoc ma trafiać do rodzin, w których rozwój dzieci jest blokowany przez trudną sytuację materialną. Program wsparcia powinien na tyle odciążyć wydatki rodziców, aby mogli zadbać o edukację oraz prawidłowy rozwój swoich pociech. Dlatego powinni się zobowiązać do jak najlepszego wykorzystania otrzymanych dóbr, nadzoru postępów w nauce swoich dzieci, troski o ich rodzinie, a także pomocy dla innych członków wspólnoty parafialnej, na miarę swoich możliwości. Rodzice muszą wiedzieć, że w przypadku niedotrzymania zobowiązania pomoc zostanie wycofana.
- Ogłoszenie o rozpoczęciu działalności parafialnego zespołu pomocy najbardziej zagrożonym rodzinom.** Można to zrobić poprzez ogłoszenia parafialne, parafialny i lokalny prasę. Najbardziej istotne jest to, aby zespół działał systematycznie i zapewniał stałe, wsparcie, ponieważ jedynie wieloletnia opieka daje zagrożonym rodzinom poczucie bezpieczeństwa oraz możliwość trwałej poprawy sytuacji życiowej.

Oprócz poinformowania o powstaniu organizacji, ważne jest, również przypomnienie o aktualnych działaniach oraz bieżących potrzebach. Przy czym istotne jest zachowanie dyskrecji. Jej niedopilnowanie zamiast pomóc może tylko zaszkodzić.

Szczególnie ważne jest promowanie zmiany w podejściu do **rodzin wielodzietnych**, musimy docenić i przekazać parafianom ich kluczowe znaczenie dla przyszłości Polski w obliczu katastrofy demograficznej.

¹ Wg Fundacji Rzecznik Praw Rodziców, co piąte dziecko w Polsce jest odbierane rodzicom wyjącznie z powodów społecznych tzn. biedy w rodzinie.

Założ PARAFIALNY ZESPÓŁ POMOCY i OPIEKI **Dla dzieci najbardziej potrzebujących rodzin**

Działając razem jako **WSPÓLNOTA PARAFIALNA** z parafialnym zespołem **CARITAS**
to proste i nic nie kosztuje. Tylko 6 kroków. A poniżej

1. Powołanie ZESPÓŁU - zaproszenie do współpracy:

- a. **Rady parafialnej**
- b. **Akcji Katolickiej** i innych organizacji parafialnych
- c. Aktywnych, wiernych parafian
- d. Lokalne firmy, organizacje pozarządowe, władze samorządowe i szkolne

2. Ustalenie LISTY rodzin zagrożonych i wykluczeniem spojeźnym:

- a. Zakwalifikowanie osób do objęcia pomocą i opieką
- b. Ustalenie zasad udzielanej pomocy

3. Określenie ZAKRESU pomocy i opieki np:

- a. żywność i odzież
- b. Opiekę nad dziećmi w szkole
- c. Zakup lub pozyskanie podręczników szkolnych od innych parafian
- d. Zabawki i sprzęt sportowy, elektroniczny itp., pozyskany od parafian
- e. wietlica parafialna - zajęcia i korepetycje dla dzieci. tworzenie wolontariatu
- f. Zajęcia i wycieczki wakacyjne. współpraca z innymi parafiami
- g. Pomoc w znalezieniu pracy rodzicom (doraźnej / stałej)

4. Ustalenie ŹRÓDEŁ pozyskiwania pomocy np:

- a. **zbiórki od parafian**
- b. **Współpraca z Caritas**
- c. Od samorządów
- d. Z banku żywności
- e. Pomoc od bogatszych parafii
- f. Współpraca i dary od lokalnych firm
- g. Współpraca ze szkołą

5. Zawarcie KONTRAKTU z rodzinami dotyczącego:

- a. Zobowiązania do trzech osób w rodzinie
- b. Poprawy wyników w nauce, zachowaniu i aktywności w szkole
- c. Pomocy innym osobom potrzebującym
- d. Pomocy dla wspólnoty parafialnej i lokalnej społeczności

6. Ogłoszenie o powstaniu PARAFIALNEGO ZESPÓŁU POMOCY najbardziej potrzebującym rodzinom

- a. Ogłoszenia parafialne i w prasie parafialnej,
- b. Spotkania osobiste z rodzinami i osobami zakwalifikowanymi do opieki i pomocy
- c. Spotkania z parafianami ofiarującymi współpracę i pomoc